

Μετάνοια, ένας καινούργιος τρόπος ζωής († Αρχ. Χριστόδουλος Φάσσος)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : 27 Φεβρουαρίου, 2009

Η Εκκλησία μας, αγαπητοί αδελφοί, καθώς γνωρίζετε, με τον αποψινό εσπερινό (της Κυριακή Τυροφάγου) μας εισάγει στην ιδιαίτερη εκείνη χρονική περίοδο του εκκλησιαστικού έτους, η οποία ονομάζεται Μεγάλη και Αγία Σαρακοστή. Η είσοδος αυτή δεν γίνεται για λόγους ηθικούς ή ακόμα για να κρατήσουμε κάποιες παλιές εκκλησιαστικές παραδόσεις ή, αν θέλετε, για να γίνει μια πνευματική εναλλαγή στην καθημερινή ζωή τού πιστού, αλλά γίνεται για λόγους πολύ πιο βασικούς και σημαντικούς.

Αυτή η περίοδος που αρχίζει από απόψε και τελειώνει το Μέγα Σάββατο το πρωί, στην οποία κάθε χρόνο μάς εισάγει η Εκκλησία μας, προσφέρεται σε όλους τους πιστούς σαν ένας καινούργιος τρόπος ζωής, τον οποίον καλούνται να ζήσουν ιδιαιτέρως εγκρατικά κατά την περίοδο αυτή. Και αυτός ο καινούργιος τρόπος ζωής επικεντρώνεται σε μια λέξη, τη λέξη **μετάνοια**.

Είναι γνωστή η λέξη, δεν ξέρω όμως αν είναι γνωστή η βαθύτερη σημασία της. Γι' αυτό το λόγο, δι' ευχών σας Σεβασμιώτατε, πολύ λίγα και σύντομα σχόλια θα κάνω επάνω στην έννοια της λέξεως μετάνοια.

Κατ' αρχήν θα πρέπει να καταλάβουμε καλά όλοι εμείς, που είμαστε σήμερα μέσα στον ιερό χώρο τού ναού, ότι η μετάνοια σαν ένας τρόπος ζωής είναι αναγκαία και απαραίτητη. Αναγκαία όχι μόνο για όσους έχουν διακόψει τη σχέση τους με το Θεό εξ αιτίας της αμαρτίας και πρέπει τώρα με έναν καινούργιο τρόπο ζωής να επανασυνδεθούν με το Θεό, αλλά πρέπει καλά να καταλάβουμε ότι είναι αναγκαία για όλους μας, είναι μια κατάσταση, την οποία καλούμεθα να ζήσουμε. Είναι μία αρχή και μία συνέχεια, η οποία πρέπει να συνοδεύει όλους εμάς τους χριστιανούς στον καθημερινό μας βίο.

Αυτό στηρίζεται πάνω στα εξής στοιχεία: Πρώτα-πρώτα, θυμίζω τα λόγια τού Χριστού, τα εισαγωγικά στο σωτήριο κήρυγμά Του πάνω στη γη: «*Μετανοείτε· ήγγικε γαρ η Βασιλεία των Ουρανών*» (Ματθ. Δ', 17). Προϋπόθεση για την εισαγωγή μας, για την είσοδό μας στη Βασιλεία των Ουρανών είναι η μετάνοια. Και μας καλεί όλους ο Κύριος με το ρήμα «μετανοείτε» κι όχι «μετανοήσατε», που σημαίνει μία φορά μόνο, αλλά «μετανοείτε» με την έννοια της διάρκειας και απευθύνεται αυτό το κήρυγμα τού Χριστού μας σε όλους αδιακρίτως.

Δεύτερον, η Εκκλησία μας με την έναρξη αυτής της περιόδου, με την έναρξη του Τριωδίου, έχει δύο βασικούς ύμνους οι οποίοι ψάλλονται: «*Της μετανοίας άνοιξόν μοι πύλας, ζωοδότα*» (Τριώδιον, Τροπάριο Κυριακής Τελώνου και Φαρισαίου) και

«Της σωτηρίας εύθυνόν μοι τρίβους, Θεοτόκε» (Τριώδιον, Τροπάριο Κυριακής Τελώνου και Φαρισαίου). Παρακαλούμε την Παναγία και τον Κύριό μας να μας ανοίξει την πόρτα και να μας δείξει το δρόμο τής μετανοίας· και η Εκκλησία μας με τα τροπάρια αυτά απευθύνεται σε όλο το πλήρωμά της αδιακρίτως της ηθικής ποιότητος εκάστου εκ των πιστών.

Τρίτον, σας θυμίζω την παρακέλευση, την οποία ακούμε σε κάθε λατρευτική σύναξη: «*Τον υπόλοιπον χρόνον της ζωής ημών εν ειρήνη και μετανοία εκτελέσαι*» (Ιω. Χρυσοστόμου, συναπτή Θ. Λειτουργίας), που απευθύνεται και πάλι αδιακρίτως σε όλο το πλήρωμα της Εκκλησίας.

Τέταρτον, ήθελα να τονίσω ότι όλοι οι Πατέρες τής Εκκλησίας μας επιμένουν και υπογραμμίζουν πολύ αυτό, ότι δηλαδή η μετάνοια είναι κατάσταση που πρέπει να τη ζουν όλοι, είναι καθολική υποχρέωση δικαίων και αδίκων, τελείων και ατελών, αγίων και αμαρτωλών, μάλιστα δε, κι αυτό έχει πολύ μεγάλη σημασία, **εκείνων οι οποίοι νομίζουν ότι έχουν καλές σχέσεις με το Θεό**, «*οι πεποιθότες εφ' εαυτοίς ότι εισί δίκαιοι*» (Λουκ. ΙΗ', 9). Αυτοί, όπως ο Φαρισαίος της γνωστής παραβολής, όπως ο πρεσβύτερος γιος τής παραβολής τού Ασώτου, αυτοί προπάντων έχουν ανάγκη αυτού του γεγονότος και αυτής της καταστάσεως, της μετανοίας. Διότι, επιμένουν οι Πατέρες, αυτοί κινδυνεύουν από τους «εκ δεξιών πειρασμούς», που είναι η υπερηφάνεια, η υποκρισία, ο φθόνος, η κατάκριση κ.λπ.

Ο Άγιος Ισαάκ, ο Αββάς αυτός ο οποίος τόσο πολύ έχει μελετήσει το θέμα τής μετανοίας, λέγει τα εξής χαρακτηριστικά: «*Ει γαρ πάντες αμαρτωλοί εσμεν και ουδείς υπέρτερος των πειρασμών, ουδεμία των αρετών υψηλότερα της μετανοίας. Προσθήκει γαρ άρτι πάσιν αμαρτωλοίς και δικαίοις τοις βουλομένοις σωτηρίας τυχείν*». Εάν, λέει, είναι γεγονός - και είναι πράγματι γεγονός αναμφισβήτητο - ότι όλοι είμαστε αμαρτωλοί και κανένας δεν είναι παραπάνω από τους πειρασμούς, τότε, λοιπόν, μεγαλύτερη αρετή και σπουδαιότερη είναι η μετάνοια.

«*Προσθήκει γάρ άρτι πάσι*», αρμόζει και πρέπει αυτή σε όλους.

«*αμαρτωλοίς και δικαίοις τοις βουλομένοις σωτηρίας τυχείν*», και στους αμαρτωλούς και στους δίκαιους η μετάνοια συντελείται, εάν πράγματι θέλουν να σωθούν. Και προσθέτει:

«*Δια τούτο η μετάνοια ούτε καιροίς ούτε πράξεις περιορίζεται έως θανάτου*» (Αββά Ισαάκ Σύρου, Ασκητικά, Λόγος ΝΕ', Περί παθών), δεν περιορίζεται η μετάνοια από μία χρονική περίοδο ούτε ορίζεται από χρονικά όρια ούτε και από πράξεις, αλλά είναι ένα γεγονός που πρέπει να σφραγίζει τη ζωή τού χριστιανού έως θανάτου.

Ο Ιερός Χρυσόστομος υπογραμμίζει:

«*Ιατρείον γαρ εστιν αναιρετικόν της αμαρτίας η μετάνοια*», είναι φάρμακο η μετάνοια «*αναιρετικόν της αμαρτίας*», καταστρεπτικό της αμαρτίας. Κι αφού η αμαρτία είναι παντοτινή στον άνθρωπο, έτσι παντοτινό πρέπει να είναι και το φάρμακο της μετανοίας. Και επί πλέον λέει ότι η μετάνοια κανέναν δεν αποδιώκει.

«*Ου μέθυσον αποστρέφεται, ουκ ειδωλολάτρη βδελύσσεται, ου λοίδωρον απελεύνει, ου βλάσφημον αποδιώκει, ουκ αλαζόνα, αλλά πάντας μεταποιεί*», Όλους αυτούς τους καλεί στη μετάνοια για να τους μεταβάλει, για να τους αλλάξει.

«Χωνευτήριο γαρ ἐστὶν τῆς ἀμαρτίας ἡ μετάνοια», εἶναι ἓνα καμίνι ἡ μετάνοια μέσα στο οποίο χωνεύεται ἡ ἀμαρτία, διαλύεται, κατακαίεται.

Με αὐτὰ ἤθελα, ἀδελφοί μου, νὰ υπογραμμίσω αὐτὸ το ὁποῖον στὴν ἀρχὴ τόνισα, ὅτι δηλαδή **ἡ μετάνοια εἶναι τρόπος ζωῆς**, τὸν ὁποῖον πρέπει ὅλοι ανεξαρτήτως νὰ ἀκολουθήσουμε κι ὅτι δὲν εἶναι παροδικὸ φαινόμενο, ἀλλὰ εἶναι μόνιμη κατάσταση στὴ ζωῆ. Ἀν αὐτὸ ἰσχύει, τότε, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, τίθεται σε ὅλους, σε μένα καὶ στὸν καθένα ἀπὸ σας, τὸ ἐρώτημα: **Εγὼ τί κάνω ἐπάνω σ' αὐτὸ τὸ θέμα;** Ἐχω μετανοήσει; Μετανοῶ; Ἀκολουθῶ στὴ ζωῆ μου αὐτὸ που οἱ Πατέρες τονίζουν; Εἶναι ἡ μετάνοια ἓνα **μόνιμο γεγονός** μέσα στὴ ζωῆ μου; Πρέπει νὰ δώσει ὁ καθένας μόνος του τὴν ἀπάντηση. Για νὰ μὴν γελαστοῦμε στὴν ἀπάντηση, θα σας υπενθυμίσω δύο στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα ἔχει ὁ ἄνθρωπος, ὅταν πραγματικὰ βαδίζει τὸ δρόμο τῆς μετανοίας.

Το πρώτο εἶναι ὅτι ὁ ἄνθρωπος που περπατᾶει στὸ δρόμο τῆς μετανοίας ἔχει βαθιὰ **συναίσθηση τῆς αμαρτωλότητάς του**. Το ἦθος καὶ τὸ βίωμα τοῦ ὀρθόδοξου χριστιανοῦ εἶναι ἦθος καὶ βίωμα δακρύων καὶ ὁμολογίας καὶ συναισθήσεως τῆς αμαρτωλότητάς· «...ὅτι τὴν ανομίαν μου ἐγὼ γινώσκω, καὶ ἡ ἀμαρτία μου ἐνώπιόν μου ἐστὶ διαπαντός» (Ψαλμὸς Ν', 5). Κι ὅταν ἀκόμα φθάνει ὁ χριστιανὸς σε ὑψηλὰ μεγάλα ἀρετῆς καὶ ἀγιότητάς, καὶ τότε τὸν ἀκολουθεῖ αὐτὴ ἡ συναίσθηση, ὅτι δηλαδή εἶναι αμαρτωλός. Ὁ θεῖος Παῦλος, ὅταν ἔφτασε στα τέλη τοῦ βίου του, γράφει τις δύο «Πρὸς Τιμόθεον» ἐπιστολές. Λέει, λοιπόν: «Χριστὸς Ἰησοῦς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον αμαρτωλοὺς σῶσαι, ὡν πρῶτος εἰμὶ ἐγὼ» (Α' Τιμ. Α', 15). Ἐμεῖς λέμε ὅτι ὁ ἀπόστολος Παῦλος εἶναι ὁ πρῶτος μετὰ τὸν Ἐνα. Ὁ Ἐνας εἶναι ὁ Χριστός.

Ὁ πρῶτος μετὰ τὸ Χριστὸ μας εἶναι ὁ ἀπόστολος Παῦλος. Εκείνος λέγει ὅτι εἶναι ὁ πρῶτος τῶν αμαρτωλῶν.

Ὁ Ἀββᾶς Ἰσαάκ, που σας εἶπα προηγουμένως, τονίζει ὅτι πάντοτε εἶναι «κοινωνός τῆς βδελυρᾶς φύσεως», δηλαδή πάντοτε νοιώθει τὴν αμαρτωλότητά του.

Ὅλοι οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας ἔχουν προσυπογράψει αὐτὴ τὴν προσευχούλα, τὴν περίφημη ευχή, τὸ «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, γιέ τοῦ Θεοῦ, ἐλέησόν με τὸν αμαρτωλόν», καὶ μας τὴν παρέδωσαν σαν κληρονομιά. Καὶ μέσα στὴν προσευχή αὐτὴ τονίζεται ἰδιαιτέρως ἡ συναίσθηση τῆς αμαρτωλότητάς μας.

Ὁ Ἅγιος Ἰσαάκ πάλι κάνει μίαν τριπλὴ σύγκριση γιὰ νὰ δείξει ἀκριβῶς πόση σημασία ἔχει αὐτὴ ἡ συναίσθηση τῆς αμαρτωλότητάς.

Πρῶτη σύγκριση: «Ὁ αἰσθηθεὶς τῶν εαυτοῦ αμαρτιῶν κρείττων ἐστὶ τοῦ ἐγείροντος τοὺς νεκροὺς ἐν τῇ αὐτοῦ προσευχῇ» (Ἀββᾶ Ἰσαάκ Σύρου, Ἀσκητικά, Λόγος ΛΔ', Περὶ μετανοίας), **εκείνος που ἔχει γνωρίσει καλὰ τὸν εαυτὸν του καὶ βλέπει τις ἀμαρτίες του, αὐτός εἶναι ἀνώτερος ἀπὸ εκείνον που με τὴν προσευχή του κατορθώνει νὰ ἀναστήσει ἀκόμα καὶ πεθαμένους.**

Δεύτερη σύγκριση: «Ὁ στενάζων μίαν ὥραν ὑπὲρ τῆς ψυχῆς εαυτοῦ κρείττων ἐστὶ τοῦ ὠφελούντος ὅλον τὸν κόσμον ἐν τῇ θεωρίᾳ αὐτοῦ» (Ἀββᾶ Ἰσαάκ Σύρου, Ἀσκητικά, Λόγος ΛΔ', Περὶ μετανοίας), **εκείνος ὁ ὁποῖος ἀναστενάζει με πόνο, γιὰ νὰ νοιώθει τὴν αμαρτωλότητά του, εἶναι ἀνώτερος ἀπὸ εκείνον που ὠφελεῖ ὅλον τὸν κόσμον με τὴν διδασκαλία του καὶ με τὸ βίο του.**

Τρίτη σύγκριση: «Ο αξιωθείς ιδείν εαυτόν κρείττων εστί του αξιωθέντος ιδείν αγγέλους» (Αββά Ισαάκ Σύρου, Ασκητικά, Λόγος ΛΔ', Περί μετανοίας), **εκείνος που αξιώθηκε να γνωρίσει καλύτερα τον εαυτό του και να λάβει συναίσθηση της αμαρτωλής καταστάσεώς του, αυτός είναι ανώτερος από εκείνον που αξιώνεται να βλέπει ουράνιες οπτασίες και αγγέλους**. Αυτό είναι το πρώτο χαρακτηριστικό, η συναίσθηση της αμαρτωλότητάς μας. Αν το έχουμε, βαδίζουμε το δρόμο της μετανοίας.

Δεύτερο χαρακτηριστικό είναι η εγκατάλειψη και η επίρριψη του αμαρτωλού εαυτού μας μέσα στη χάρη και στο έλεος και στην αγάπη τού Θεού. Απείρωσ μεγαλύτερη, αδελφοί μου, από τις αμαρτίες μας είναι η αγάπη τού Θεού, η οποία «ούτε μέτρω μετρείται ούτε αριθμώ αριθμείται», λέγει ο Άγιος Ιωάννης της Κλίμακος. Την αγάπη τού Θεού ούτε να τη μετρήσεις ούτε να την εξαριθμήσεις μπορείς. Προσθέτει ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος: «Ουδέ λόγω ερμηνευθήναι δύναται αυτού η αγαθότης», **ούτε μπορούμε με τα λόγια να ερμηνεύσουμε και να περιγράψουμε την αγαθότητα του Θεού**. Και φέρνει ένα παράδειγμα πολύ έντονο ο άγιος Πατήρ. Λέει: «Όσον σπινθήρ προς πέλαγος, τοσούτον κακία προς την του Θεού φιλανθρωπίαν» (Ιω. Χρυσόστομος, E.Π. Migne 49, 336-337), **όπως είναι μία σπίθα που πέφτει μέσ' το πέλαγος, στη θάλασσα, έτσι είναι οι αμαρτίες μας μέσα στο πέλαγος της αγάπης και της φιλανθρωπίας τού Θεού**.

Χρειάζεται πολλή προσοχή, διότι, όταν θα λάβω συναίσθηση της αμαρτωλότητάς μου, εάν δεν γίνει **συγχρόνως** και αυτή η εγκατάλειψη, η επίρριψη του εαυτού μας στην αγάπη και στο έλεος του Θεού, τότε υπάρχει ο φοβερός κίνδυνος, αδελφοί μου, της απογνώσεως, της απελπισίας· και τονίζουν πολύ οι Πατέρες της Εκκλησίας μας αυτόν τον κίνδυνο, διότι, λέγει ο ιερός Χρυσόστομος: «Ουδέν γαρ ούτως ισχυρόν όπλον τω διαβόλω ως η απόγνωσις», **δεν υπάρχει μεγαλύτερο όπλο για το διάβολο εναντίον του ανθρώπου από την απόγνωση, από την απελπισία**. «Δια τούτο ουχ ούτως αυτόν ευφραίνομεν αμαρτάνοντες ως απογιγνώσκοντες», **γι' αυτό δεν ευχαριστιέται τόσο, όταν μας βλέπει να αμαρτάνουμε, αλλά ευχαριστιέται πιο πολύ, όταν μας βλέπει ότι απελπιστήκαμε για τις αμαρτίες μας και δεν ρίξαμε τον εαυτό μας μέσα στο πέλαγος της αγάπης του Θεού**. Γι' αυτό λέγει ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος: «Καν καθ' ημέραν αμαρτάνης, καθ' ημέραν μετανόει» κι αν ακόμη κάθε μέρα αμαρτάνεις, κάθε μέρα να μετανοείς και να κάνεις εκείνο που κάνουν στα παλιά σπίτια. Όταν σε κάποιο μέρος παλιώνουν, αμέσως πάνε και τα ανακαινίζουν στο σημείο αυτό. Τούτο πρέπει να κάνεις κι εσύ. «Ουκ επαλαιώθης σήμερον από της αμαρτίας; Ανακαίνισον σεαυτόν από της μετανοίας. Μη καταπέσης εις απόγνωσιν, καν μύρια ημαρτηκώς ησ», **μη πέσεις στην απελπισία, έστω κι αν είναι μύριες οι αμαρτίες σου**. «Μη σεαυτού απογνώς, καν εν εσχάτη πολιά ης, μετανόησον», **κι αν έφτασες στα βαθιά-βαθιά γηρατειά σου και τότε υπάρχει καιρός ακόμη για να μετανοήσεις**.

Έχουμε το φοβερό παράδειγμα αυτής της απελπισίας, η οποία κυριεύει τον άνθρωπο

εξ αιτίας της αμαρτίας και τον οδηγεί στο θάνατο. Έχουμε το φοβερό παράδειγμα του Ιούδα. Δεν μετανόησε αληθινά. Ήρθε στη συναίσθηση του σφάλματος στο οποίο έπεσε. Κατάλαβε την αμαρτία του. Ήταν το πρώτο σκέλος της μετανοίας. Δεν είχε όμως αληθινή μετάνοια. Δεν έριξε κατόπιν τον εαυτό του μέσα στο πέλαγος της αγάπης και του ελέους τού Χριστού μας, αλλά κατελήφθη από την απελπισία, διότι ήρθε στην απόγνωση και στο θάνατο (Βλ. Ματθ. ΚΖ', 3-5). Αντίθετα «... οι τελώναι και αι πόρναι προάγουσιν υμάς εις την βασιλείαν τού Θεού» (Ματθ. ΚΑ', 31) λέει ο Χριστός μας, διότι έχουν αληθινή μετάνοια, που τη βλέπουμε και με τα λόγια τους και με τα έργα τους. Όταν ο τελώνης λέει: «Ο Θεός, ιλάσθητί μοι τω αμαρτωλώ» (Λουκ. ΙΗ', 13), κι όταν λέει ο ληστής: «Μνήσθητί μου, Κύριε, όταν έλθεις εν τη βασιλεία Σου» (Λουκ. ΚΓ', 42), κι όταν η αμαρτωλή γυναίκα χύνει δάκρυα και πλένει με τα δάκρυά της τα πόδια τού Χριστού μας, κι όταν ο Πέτρος «κλαίει πικρώς» (Λουκ. ΚΒ', 62) στην αυλή τού Αρχιερέως, έχουν φτάσει όλοι αυτοί και στα δύο σκέλη της μετανοίας. Βαδίζουν, δηλαδή, ακριβώς το δρόμο της μετανοίας, που είναι και η συναίσθηση της αμαρτωλότητάς μας και η επίρριψη του εαυτού μας στο έλεος του Θεού.

Αυτά ακριβώς τα δύο γνωρίσματα, αγαπητοί αδελφοί, τα εκφράζει ο τρίτος ύμνος, ο εισαγωγικός, που τον ακούμε από την πρώτη μέρα του Τριωδίου, απ' την Κυριακή τού Τελώνου και του Φαρισαίου. Λέει ο ύμνος: «Τα πλήθη των πεπραγμένων μοι δεινών εννόων ο τάλας, τρέμω την φοβεράν ημέραν της κρίσεως». Έχουμε το πρώτο σκέλος της μετανοίας, τη συναίσθηση των αμαρτιών, «τα πλήθη των δεινών». Και μάλιστα ξέρετε τις συνέπειες: «τρέμω την φοβεράν ημέραν της κρίσεως». Έρχεται, τώρα, το δεύτερο σκέλος για να ολοκληρωθεί η μετάνοια: «Αλλά θαρρών εις το έλεος της ευσπλαχνίας σου ως ο Δαβίδ βοώ σοι· ελέησόν με, ο Θεός, κατά το μέγα σου έλεος» (Τριώδιον, Ιδιόμελον Όρθρου Κυριακής Τελώνου και Φαρισαίου).

Αγαπητοί αδελφοί, αυτό με λίγα λόγια είναι το πνεύμα κι αυτά είναι τα πλαίσια του καινούργιου τρόπου της ζωής, στην οποία μας καλεί η Εκκλησία μας. Καλούμεθα ιδιαίτερα, θα έλεγα εντατικότερα, φροντιστηριακά, την περίοδο του Τριωδίου να ασκηθούμε σ' αυτήν τη μετάνοια, ώστε παίρνοντας δύναμη και προπονούμενοι κατά τη διάρκεια του Τριωδίου να μας συνοδεύει το φαινόμενο αυτό της μετανοίας στην υπόλοιπη ζωή μας. Είναι πνεύμα αυτοεξετάσεως, αυτογνωσίας, συναισθήσεως της αμαρτωλότητάς μας και επιρρίψεως του εαυτού μας στο έλεος του Θεού. Ακόμη, αν προστεθούν τα μηνύματα που μας έδωσε το σημερινό αποστολικό ανάγνωσμα, «αποθώμεθα τα έργα τού σκότους και ενδυσώμεθα τα όπλα του φωτός» (Ρωμ. ΙΓ', 12), και αν προσθέσουμε τα αγωνίσματα που ο Κύριός μας μάς υπέδειξε δια του σημερινού ευαγγελικού αναγνώσματος, που είναι η συγχωρητικότητα προς αυτούς που μας φταίνε, που είναι η γνησιότητα στην αρετή και η αποκόλληση από τα γήινα και η προσκόλληση στα ουράνια, τότε έχουμε όλο το πλαίσιο της καινούργιας αυτής ζωής, την οποίαν εντατικά, όπως είπαμε, καλούμεθα να ζήσουμε στην περίοδο αυτή της ζωής μας.

Αλλά, αδελφοί, ενώ αυτό είναι το πνεύμα τής Εκκλησίας μας στη διάρκεια αυτή, δυστυχώς έξω από το χώρο τής Εκκλησίας, όπως προηγουμένως ο Σεβασμιώτατος

τόνισε, μέσα στην κοινωνία επικρατεί κατ' αυτήν την περίοδο ένα εντελώς διαφορετικό πνεύμα. Είναι ένα πνεύμα εξωστρέφειας, ένα πνεύμα διαχύσεως, ένα πνεύμα επιπολαιότητας, ιδιαιτέρως δε στην πόλη μας είναι ένα πνεύμα ενός ηθικού εκτροχιασμού, λίγο ή πολύ, και μιας διαφθοράς, η οποία επιτελείται ιδιαιτέρως σε ένα μεγάλο μέρος της νεότητας.

Γι' αυτό ακριβώς η Εκκλησία μας αντιτίθεται και καταδικάζει όλη αυτή την κατάσταση και όλες αυτές τις εκδηλώσεις, οι οποίες αντιστρατεύονται τους στόχους, τους οποίους η Εκκλησία έχει δρομολογήσει για την περίοδο αυτή. Είναι δε το παράπονο της Εκκλησίας έντονο, γιατί όλοι αυτοί οι άνθρωποι, που μετέχουν σ' αυτές τις εκδηλώσεις, δεν είναι άχρηστοι άνθρωποι· αύριο θά 'ρθουν και θα ζητήσουν τη χάρη του Θεού, θα ζητήσουν την ευλογία και τα Μυστήρια της Εκκλησίας μας. Αλλά είναι το παράπονο της Εκκλησίας ότι με τη στάση τους αυτή αποπροσανατολίζουν το λαό, και ιδιαιτέρως τη νεότητα, και δεν τους προσφέρουν αυτό ακριβώς που τους υπόσχονται, δηλαδή την αληθινή χαρά. Διότι μετά το πέρας όλων αυτών των εκδηλώσεων συμβαίνει σε αυτούς που μετέχουν, εκείνο που συνέβη στους πρωτοπλάστους, που μετά την παρακοή είδαν ότι ήσαν γυμνοί. Και αυτή τη γύμνωση τη βλέπουν εκείνοι οι οποίοι μετέχουν, χωρίς να δουν εκείνο το οποίο ζητούσαν συμμετέχοντας σ' αυτές τις εκδηλώσεις.

Βέβαια, αυτά τα οποία συμβαίνουν είναι έργα «του άρχοντος του κόσμου τούτου» (1ων. ΙΣΤ', 11) και θα υπάρχουν αυτά, εφ' όσον θα υπάρχει είτε με αυτή τη μορφή είτε διαφορετική το σχήμα τού παρόντος κόσμου. Αλλ' όμως, αδελφοί μου, η Εκκλησία έχει χρέος να καλέσει τα παιδιά της, τους πιστούς της, σε ένα **πνευματικό συναγερμό**. Έχει από τους πιστούς την απαίτηση να ζητήσει και ζητάει από αυτούς **να εντείνουν** σ' αυτή την περίοδο τον πνευματικό τους αγώνα. Και όχι μόνο να είναι αμέτοχοι σ' αυτά τα οποία γίνονται, αλλά και με τη συμπεριφορά τους και με τα λόγια τους και με τη διαφώτιση, την οποία θα κάνουν, να βοηθήσουν και τους συνανθρώπους μας να αποσπώνται από την κατάσταση αυτή.

Η Εκκλησία έχει χρέος να μας καλέσει να εντατικοποιήσουμε τον πνευματικό μας αγώνα και να αναδειχθούμε δι' ευχών σας, Σεβασμιώτατε, όπως λέει ο θείος Παύλος γράφοντας στους Φιλιππησίους, «*άμεμπτοι και ακέραιοι, τέκνα Θεού αμώμητα εν μέσω γενεάς σκολιάς και διεστραμμένης, εν οίς φαίνεσθε ως φωστήρες εν κόσμω*» (Φιλιπ. Β', 15). Αμήν.

(Κυριακή Τυροφάγου Ματθ. ΣΤ', 14-21, Κατανυκτικός Εσπερινός, Ιερός Ναός Αγίου Ανδρέου Πατρών 8/3/1992)

(Από το βιβλίο του † Αρχ. Χριστοδούλου Φάσσου, «[Η Συγκατάβαση του Θεού και η Ευθύνη του Ανθρώπου](#)», Εκδόσεις «ΤΑΩΣ» 2008)

Η ΑΛΛΗ ΟΨΙΣ

Ψηλαφώντας την των πραγμάτων αλήθεια...

<https://alopsis.gr>
